

Z kalendarium Zarządu PTO

kwiecień–maj 2023

Komunikaty PTO

Zawiadomienie o zwołaniu zwyczajnego (corocznego) walnego zgromadzenia członków Polskiego Towarzystwa Onkologicznego z siedzibą w Warszawie na 21 czerwca 2023 roku, na godzinę: 17.00 I (pierwszy) termin, i na godzinę: 17.10 II (drugi) termin.

www.pto.med.pl

Polskie Towarzystwo Onkologiczne platformą współpracy wielu środowisk w onkologii

Zapraszamy do zapoznania się z prezentacją na temat osiągnięć Polskiego Towarzystwa Onkologicznego w latach 2022–2023. Prezentację przygotowała Bożena Cybulska-Stopa z Zarządu Głównego PTO.

www.pto.med.pl

Polska dołącza do krajów walczących z rakiem szyjki macicy

1 czerwca w całej Polsce ruszyły powszechne i bezpłatne szczepienia przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego (*human papilloma-virus* – HPV). – Cieszę się, że nareszcie dołączyliśmy do krajów, które takie szczepienia prowadzą już od wielu lat i mogą pochwalić się efektami populacyjnymi w postaci zmniejszenia zachorowalności na raka szyjki macicy. Szczepienie dzieci i młodzieży przeciwko HPV jest jednym z najważniejszych zadań zapisanych w Narodowej Strategii Onkologicznej na lata 2020–2030 – komentuje Piotr Rutkowski, przewodniczący Polskiego Towarzystwa Onkologicznego.

www.pto.med.pl

Apel Polskiego Towarzystwa Onkologicznego oraz Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego z okazji Światowego Dnia Bez Tytoniu

Palenie papierosów jest jednym z najpoważniejszych problemów zdrowotnych na świecie. Liczne badania naukowe jednoznacznie dowodzą, że palenie papierosów ma ogromny negatywny wpływ na zdrowie i prowadzi do poważnych chorób. Z badania Polskiej Akademii Nauk wynika, że

ok. 30% dorosłych Polaków codziennie pali papierosy. To o 10% więcej niż w innych krajach UE. Długotrwałe palenie papierosów znacząco zwiększa ryzyko zachorowania na nowotwory – w tym na raka płuc, który jest jednym z najczęstszych i najbardziej śmiertelnych rodzajów nowotworów, i który odpowiada za 24% wszystkich zgonów z powodu nowotworów w Polsce. W obliczu tych faktów, walka z paleniem papierosów jest niezwykle istotna dla ochrony zdrowia publicznego.

www.pto.med.pl

Publikacje z udziałem członków Zarządu Głównego PTO

- Hanna Kosela-Paterczyk, Piotr Rutkowski (2023) Nivolumab + relatlimab for the treatment of unresectable or metastatic melanoma, *Expert Opinion on Biological Therapy*, 23:5, 383-388, DOI: 10.1080/14712598.2023.2215922
- Ziętek, M.; Tetrycz, P.; Wierzbicki, J.; Jankowski, M.; Las-Janowska, M.; Zegarski, W.; Piekarski, J.; Nejc, D.; Drucis, K.; Cybulska-Stopa, B.; Łobaziewicz, W.; Galwas, K.; Kamińska-Winciorek, G.; Zdzienicki, M.; Sryukina, T.; Ziobro, A.; Kluz, A.; Czarnecka, A.M.; Rutkowski, P. The Current Treatment Trends and Survival Patterns in Melanoma Patients with Positive Sentinel Lymph Node Biopsy (SLNB): A Multicenter Nationwide Study. *Cancers* 2023, 15, 2667. <https://doi.org/10.3390/cancers15102667>
- Rutkowski P, Rogala P. What impact will BRAF/MEK-inhibitors have on the melanoma treatment armamentarium and are there challenges ahead? *Expert Opin Pharmacother*. 2023 May 8:1-3. doi: 10.1080/14656566.2023.2211765. Epub ahead of print. PMID: 37144819
- Bereza M, Dembiński M, Zając AE, Piątkowski J, Dudzisz-Śledź M, Rutkowski P, Czarnecka AM. Epigenetic Abnormalities in Chondrosarcoma. *Int J Mol Sci*. 2023 Feb 25;24(5):4539. doi: 10.3390/ijms24054539. PMID: 36901967; PMCID: PMC10003547.
- Rutkowski P, Czarnecka AM. Triple combinations of immunotherapy and targeted therapy in patients with melanoma with brain metastases. *Ann Transl Med*. 2023 Mar

Wywiady i artykuły prasowe

ESMO Sarcoma and Rare Cancers 2023 | Vemurafenib and cobimetinib in patients with BRAF-mutated melanoma

Piotr Rutkowski, MD, PhD, Maria Skłodowska-Curie National Research Institute of Oncology, Warsaw, Poland, discusses the findings from his recently published paper assessing the efficacy of vemurafenib and cobimetinib in patients with BRAF-mutated melanoma. Prof. Rutkowski details that vemurafenib therapy alone resulted in an estimated medical overall survival (OS) of 10 months, whereas combinatory treatment demonstrated an OS of more than one year. Median progression free survival (DFS) was also reported to be 8 months in patients who received combinatory treatment. This interview took place at the ESMO Sarcoma and Rare Cancers Congress 2023 in Lugano, Switzerland

Źródło: www.vjoncology.com

U wielu chorych badania genetyczne nie są zlecane. Pacjenci nie otrzymują najlepszego leczenia

Badania genetyczne są w onkologii podstawą do wdrożenia nowoczesnych terapii celowanych zdecydowanie wydłużających życie pacjentów. – Niestety wielu chorych nie ma przeprowadzanych takich badań, choć są refundowane, dlatego wprowadzane u nich leczenie nie jest optymalne – zwraca uwagę prof. Piotr Rutkowski, przewodniczący Polskiego Towarzystwa Onkologicznego. – Dysponujemy refundowanymi lekami do terapii ukierunkowanej. Niestety badania diagnostyczne umożliwiające ich zastosowanie u pacjentów po prostu nie zawsze są wykorzystywane, bo albo dany ośrodek ich nie zleca, albo nie ma do nich pełnego dostępu – przyznał prof. Piotr Rutkowski, przewodniczący Polskiego Towarzystwa Onkologicznego.

Źródło: rynekzdrowia.pl

Jakość badań molekularnych i patomorfologicznych warunkiem sukcesu KSO

Krajowa Sieć Onkologiczna (KSO) ma poprawić jakość leczenia osób chorych na raka. Ale by się tak stało, potrzebne jest zadbanie o dostępność i jakość odpowiedniej diagnostyki – od patomorfologicznej po molekularną, także tą bardziej zaawansowaną w przypadku pacjentów, u których jest to potrzebne do najlepszego doboru terapii. O diagnostyce w onkologii – jej zastosowaniu, możliwościach i dostępności – dyskutowali uczestnicy debaty *Krajowa Sieć Onkologiczna – badania patomorfologiczne i genetyczne konieczne dla sukcesu zmian w onkologii?*, zorganizowanej przez redakcję CowZdrowiu.pl. Prof. Piotr Rutkowski, przewodniczący Polskiego Towarzystwa Onkologicznego, kierownik Kliniki Nowotworów Tkanek Miękkich, Kości i Czerniaków w Narodowym

Instytucie Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie – Państwowym Instytucie Badawczym, przekonywał, że bez diagnostyki molekularnej i patomorfologicznej postawienie właściwego rozpoznania w części nowotworów nie jest obecnie możliwe. – To są naczynia połączone. To musi być równolegle wprowadzone – mówił w kontekście wdrażania KSO i standardów diagnostyki w onkologii.

Źródło: cowzdrowiu.pl

Dr Kufel-Grabowska: sytuacja pacjentek z rakiem piersi się poprawia. Kuleje diagnostyka

– Sytuacja polskich pacjentek z rakiem piersi bardzo się w ostatnim czasie poprawiła. Nie jest może idealna, ale na pewno nie jest zła. Dostępnych jest wiele leków, a każdy rok przynosi refundację kolejnych. Zmianę na lepsze widzimy też w codziennym kontakcie z pacjentkami, które przestają być już tylko pacjentkami, a stają się dla lekarzy partnerkami do rozmowy – zauważa dr Joanna Kufel-Grabowska. – Jeśli chodzi o inne terapie dla pacjentek z rakiem piersi, najbardziej oczekujemy obecnie na refundację pembrolizumabu dodawanego do chemioterapii w potrójnie ujemnym raku piersi, olaparybu w leczeniu uzupełniającym chorych z mutacją *BRCA1/2* oraz abemacyklibu w leczeniu uzupełniającym chorych z hormonozależnym *HER2*-ujemnym rakiem piersi z dużym ryzykiem nawrotu – wylicza ekspertka.

Źródło: rynekzdrowia.pl

Mamy w raku płuca największy przełom w leczeniu od lat, a nie korzystamy z niego

– Tylko ok. 20% pacjentów korzysta z programu lekowego raka płuca, a powinno minimum 40–50% – to jest przerażające. Nadal jest wiele do zrobienia w usprawnieniu ścieżki diagnostyczno-terapeutycznej pacjenta. Mamy w raku płuca największy przełom w leczeniu od lat, a nie korzystamy z niego – alarmował prof. Piotr Rutkowski, przewodniczący Polskiego Towarzystwa Onkologicznego podczas debaty *Aktualne wyzwania w diagnostyce i leczeniu raka płuca w Polsce* z cyklu *Onkologia – Wspólna Sprawa*. Co ważne, badania molekularne wykonywane technologią NGS pozwalają oznaczyć wszystkie zaburzenia molekularne, dla których mamy już dostępne leki w refundacji, a także inne mutacje, co otwiera drogę pacjentowi do RDTL i badań klinicznych. Tkanka do badania jest mała, dlatego często nie starcza na więcej niż 2 badania metodą sekwencyjną. Aż w ok. 30% przypadków tkanki nie starcza do pełnej oceny molekularnej i innych czynników predykcyjnych, w tym immunohistochemii. – Badania molekularne wykonywane sekwencyjnie trwają często nawet ok. 1–2 miesiące, najczęściej są wykonywane w różnych laboratoriach, tymczasem badanie technologią NGS trwa ok. 14 dni, nie powinno przekraczać 20 dni roboczych. Dlatego powinno ono stać się standardem – mówił dr Andrzej Tysarowski.

Źródło: zdrowie.dziennik.pl

Prof. Rutkowski: wcześniej wykryty czerniak to szansa na całkowite wyleczenie

Wcześniej wykryty czerniak jest praktycznie w stu procentach wyleczalny. W prosty sposób możemy uratować swoje życie – tłumaczy w rozmowie z PAP.pl prof. Piotr Rutkowski, kierownik Kliniki Nowotworów Tkanek Miękkich, Kości i Czerniaków Narodowego Centrum Onkologii w Warszawie. Zwracamy też uwagę na nowe zmiany na skórze lub te, które uległy zmianie – wskazuje prof. Rutkowski. Z tym należy zwrócić się do lekarza, pokazać dermatologowi czy chirurgowi onkologowi – mówi prof. Rutkowski i zaznacza, że nowotwory skóry należą do nowotworów, których częstota rośnie najbardziej w populacji osób o jasnej karnacji. Dzieje się tak nie tylko w Polsce. W USA szacuje się, że do 2040 r. czerniak będzie drugim najczęstszym głównym nowotworem złośliwym występującym w populacji amerykańskiej. Niestety podążamy tym samym tropem. Wynika to z tego, że cały czas narażamy się na promieniowanie ultrafioletowe – mówi profesor. Nie możemy żyć bez promieniowania ultrafioletowego, ale nie oznacza to, że musimy nadmiernie wystawiać na nie swoją skórę – dodaje.

Źródło: medicalpress.pl

Prof. Rutkowski: większość wytycznych w onkologii jest już przygotowana

– Obecnie większość wytycznych postępowania diagnostyczno-terapeutycznego w onkologii jest już przygotowana. *De novo* przygotowano wytyczne m.in. w czerniaku czy nowotworach tarczycy. Ponadto zaadaptowano wytyczne NCCN m.in. w raku szyjki macicy. Stworzono jeszcze wytyczne w ramach programu POWER – wyjaśnił prof. Piotr Rutkowski podczas IX Warszawskiej Konferencji Onkologicznej. – Adaptacja wytycznych NCCN to była spora praca, ale znacznie łatwiejsza niż tworzenie wytycznych *de novo*. Wytyczne NCCN są niezależne, wysokiej jakości, często aktualizowane, zgodne z wytycznymi AOTMiT – podkreślił prof. Piotr Rutkowski. Prezes PTO przypomniał też, że wytyczne są niezbędnym elementem Krajowej Sieci Onkologicznej.

Źródło: Puls Medycyny

Eksperti Polskiego Towarzystwa Onkologicznego wskazują: wykonanie diagnostyki molekularnej w odpowiednim czasie i w odpowiednich warunkach stało się koniecznością

Postęp w genetyce i diagnostyce molekularnej jest ogromny, co ma bezpośredni wpływ na szeroki wachlarz możliwości terapeutycznych, nawet bardzo rzadkich typów nowotworów. Kluczem do sukcesu terapii jest realny dostęp do diagnostyki molekularnej, z czym nadal w Polsce jest spory problem – wskazywali eksperci Polskiego Towarzystwa Onkologicznego. – Na tle wielu krajów, np. Łotwa, Litwa, mamy naprawdę dobry dostęp do badań molekularnych, ale go nie wykorzystujemy. Nieoszczędzanie na diagnostyce i wykonywanie jej dobrze sprawia, że leczenie pacjenta ostatecznie

kosztuje mniej i co ważniejsze jest skuteczniejsze. Niestety nadal za słabo się to przebija do świadomości – podkreślił prof. Piotr Rutkowski, przewodniczący Polskiego Towarzystwa Onkologicznego. – Nie wykorzystujemy szans jakie powstały dzięki poznaniu biologii nowotworów i rozwojowi diagnostyki genetycznej. Wydajemy gigantyczne kwoty na leczenie, a diagnostyka kuleje. Finalnie wielu pacjentów nie otrzymuje skutecznego refundowanego leczenia. – dodał prof. Tomasz Kubiakowski z Katedry Onkologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

Źródło: PAP

KSO – leczenie według określonych standardów niezależnie od miejsca zamieszkania pacjenta

Krajowa Sieć Onkologiczna poprawi jakość leczenia pacjentów, a terapia będzie się odbywać według określonych standardów – mówili w poniedziałek medycy uczestniczący w ogólnopolskiej konferencji poświęconej ewidencji świadczeń zdrowotnych. Prezes Zarządu Polskiego Towarzystwa Koderów Medycznych, Michał Chrobot zwracał uwagę, że jednym z głównych argumentów oponentów Krajowej Sieci Onkologicznej było to, że będą mogły z niej korzystać tylko wybrane podmioty. W jego ocenie ten zarzut nie jest trafiony. – Sieć jest otwarta, ale reguły wejścia są wyższe, niż było to dotychczas. Podmioty muszą odrobić lekcję, poprawić jakość, organizację pracy, a wszystko po to, aby pacjent w każdym miejscu w Polsce dostał ten sam proces diagnostyczny i to samo leczenie w tym samym stopniu zaawansowania. To jest kluczowe założenie powstania sieci – zaznaczył.

Źródło: medicalpress.pl

Konferencje i wydarzenia z udziałem członków Zarządu Głównego PTO

- 25 kwietnia 2023 r. odbyła się debata ekspercka z cyklu *Onkologia – Wspólna Sprawa* pod patronatem Polskiego Towarzystwa Onkologicznego. Tematem spotkania były wyzwania w diagnostyce i leczeniu raka płuca w Polsce.
- W dniach 25–26 kwietnia 2023 r. zorganizowano VII Kongres Patient Empowerment z udziałem przedstawicieli Polskiego Towarzystwa Onkologicznego.
- 4 maja 2023 r. miało miejsce Virtual Meetings 2 *Advances in diagnostics and therapy of melanoma and other skin cancers*.
- W dniach 18–20 maja 2023 r. we Wrocławiu odbył się XXIX Zjazd Polskiego Towarzystwa Chirurgii Onkologicznej.
- W dniach 19–20 maja 2023 r. odbyła się konferencja II SympURON – Sympatyczne, Merytoryczne Wielodyscyplinarne Sympozjum UroOnkologiczne 2023.
- 24 maja 2023 r. miała miejsce IX edycja Warszawskiej Konferencji Onkologicznej organizowana przez Polskie Towarzystwo Onkologiczne oraz Narodowy Instytut Onkologii – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie.

- 25 maja 2023 r. zorganizowano debatę ekspercką z cyklu *Onkologia – Wspólna Sprawa* pod patronatem Polskiego Towarzystwa Onkologicznego. Tematem spotkania były terapie ukierunkowane molekularnie – od diagnostyki do skutecznego leczenia.
- 25 maja 2023 r. redakcja *Dziennika Gazety Prawnej* zorganizowała debatę pt. *Zapobiegać, żeby nie leczyć. Profilaktyka w onkologii jako najbardziej skuteczne narzędzie walki z chorobami nowotworowymi*. Redaktor Klara Klinger rozmawiała z prof. Piotrem Rutkowskim.
- 27 maja 2023 r. odbyło się Studenckie Onko-Forum 2023 organizowane przez Narodowy Instytut Onkologii – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie.
- 29 maja 2023 r. miał miejsce webinar organizowany przez Polskie Towarzystwo Onkologiczne pt. *Diagnostyka genetyczna, cz. 2*. Retransmisja dostępna jest na stronie www.pto.med.pl.